

DECIZII

DECIZIA COMISIEI

din 14 decembrie 2010

privind ajutorul de stat C 8/10 (ex N 21/09 și NN 15/10) pus în aplicare de Grecia în favoarea Varvaessos S.A.

[notificată cu numărul C(2010) 8923]

(Numai textul în limba greacă este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2011/414/UE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 108 alineatul (2) primul paragraf ⁽¹⁾,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European, în special articolul 62 alineatul (1) litera (a),

având în vedere decizia Comisiei privind inițierea procedurii prevăzute la articolul 108 alineatul (2) din TFUE cu privire la ajutorul C 8/10 (ex N 21/09 și NN 15/10) ⁽²⁾,

după ce părțile interesate au fost invitate să își prezinte observațiile în conformitate cu dispozițiile menționate anterior și ținând seama de observațiile acestora,

întrucât:

1. PROCEDURĂ

- (1) La 5 noiembrie 2007, Comisia a primit o notificare din partea Greciei privind o măsură de ajutor pentru salvare în favoarea Varvaessos S.A. (denumită în continuare „Varvaessos”). În urma unor schimburi de informații, la 16 iulie 2008, Comisia a adoptat o decizie de a nu prezenta obiecții cu privire la măsura notificată.
- (2) La 15 ianuarie 2009, Comisia a primit o notificare din partea Greciei privind o măsură de ajutor pentru restructurare în favoarea întreprinderii Varvaessos.
- (3) În urma unor schimburi de informații, la 9 martie 2010, Comisia a inițiat procedura oficială de investigare cu

⁽¹⁾ Începând de la 1 decembrie 2009, articolele 87 și 88 din Tratatul CE au devenit articolele 107, respectiv 108 din TFUE; cele două seturi de dispoziții fiind, în esență, identice. În sensul prezentei decizii, trimerile la articolele 107 și 108 din TFUE trebuie înțelese ca trimeri la articolele 87, respectiv 88 din Tratatul CE, după caz.

⁽²⁾ Decizia Comisiei C(2010) 1250 final din 9 martie 2010 (JO C 126, 18.5.2010, p. 7).

privire la ajutorul pentru restructurare notificat de Grecia la 15 ianuarie 2009, precum și cu privire la o garanție de stat acordată ilegal de către Grecia întreprinderii Varvaessos în 2007. În ceea ce privește garanția, Comisia a menționat posibilitatea revocării deciziei sale din 16 iulie 2008 de aprobare a ajutorului pentru salvare notificat, acordat întreprinderii Varvaessos.

- (4) Decizia de inițiere a procedurii a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* la 10 martie 2009 ⁽³⁾. După inițierea procedurii, Grecia a prezentat observații și informații la 28 iulie 2010. De asemenea, Varvaessos a prezentat observații și informații la 18 iunie 2010. În fine, părțile terțe au prezentat observații la 4 iunie 2010, 14 iunie 2010 și 17 iunie 2010 ⁽⁴⁾.
- (5) Comisia a solicitat informații suplimentare privind măsurile de stat susmenționate, prin scrisoarea din 9 iulie 2010. Autoritățile elene au răspuns prin scrisoarea din 14 septembrie 2010.

- (6) La solicitarea beneficiarului, la 14 iulie 2010 a avut loc o reuniune în cadrul căreia a fost discutat planul de restructurare modificat.

2. DESCRIERE

2.1. Beneficiarul ajutorului

- (7) Varvaessos a fost înființată în 1975 și desfășoară activități pe piața produselor textile ca filatură (producerea și comercializarea de fire textile). Aceasta exportă fire textile în 20 de țări, inclusiv în Germania, Franța, Austria, Italia, Spania, Regatul Unit și Slovenia. În 2009, 52 % din vânzările companiei au fost realizate în state UE altele decât Grecia (57 % în 2008, 67 % în 2007), 42 % în Grecia (40 % în 2008, 32 % în 2007) și 6 % în state din afara UE (2 % în 2008, 1 % în 2007).

⁽³⁾ A se vedea nota de subsol 2.

⁽⁴⁾ Federația Elenă a Întreprinderilor, Camera de Comerț din Imathia, Administrația locală Naoussa și Feinjersey Betriebsgesellschaft (o întreprindere austriacă de produse vestimentare, [...]).

- (8) În 2009, întreprinderea avea în medie 205 angajați (în scădere de la 212 în 2008) și înregistra o cifră de afaceri de 19 milioane EUR. Pe baza datelor din 2007, întreprinderea ocupa locul 10 pe piața elenă a produselor textile. Cota sa din piața firelor textile era de [...] % în 2008.
- (9) În perioada 2004-2009, cifra de afaceri anuală a întreprinderii a scăzut de la 28,4 milioane EUR la 19,2 milioane EUR (o scădere de 32 %). În perioada 2006-2009, întreprinderea a acumulat pierderi care au crescut de la 2 milioane EUR în 2006 la 17,2 milioane EUR în 2009. Datele financiare principale ale întreprinderii pentru anii 2004-2009 sunt prezentate în tabelul 1 de mai jos.

Tabelul 1

Datele financiare principale ale întreprinderii Varvaessos în perioada 2004-2009

(milioane EUR)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Cifra de afaceri	28,5	26,1	26,4	23,2	20,7	19,2
Profit înainte de impozitare (EBT)	0,02	- 2,8	- 3,3	- 2,7	- 6,3	- 5,5
Pierderi acumulate	NA	NA	- 2	- 5,1	- 11,5	- 17,2
Capital social	16,6	16,6	16,6	16,6	16,6	16,6
Capital propriu	32,9	29,1	25,5	22,4	15,9	10,3
Raport datorii/capital propriu	79 %	106 %	117 %	135 %	216 %	350 %

Sursa: Date conținute în declarațiile financiare din perioada 2004-2009.

2.2. Măsurile

- (10) În perioada 2007-2008, Varvaessos a beneficiat de două măsuri de stat: o garanție de stat nenotificată pentru reeșalonarea împrumuturilor existente în mai 2007 (măsura 1) și o garanție de stat notificată pentru un împrumut nou pentru salvare, care a fost aprobată de Comisie în iulie 2008 (măsura 2). În ianuarie 2009, Grecia a notificat o măsură de ajutor pentru restructurare sub forma unei subvenții directe (măsura 3).

2.2.1. Planul de redresare din 2006

- (11) Pentru a primi ajutorul menționat mai sus, Varvaessos a prezentat autorităților elene, în decembrie 2006, un plan de redresare intitulat „Plan strategic și de activitate pentru perioada 2006-2011”. Acesta descrie obiectivul strategic al întreprinderii, măsurile necesare și previziunile privind poziția financiară a întreprinderii în perioada 2006-2011. Planul prevede: (a) o creștere a procentului de fibre speciale în producția generală, de la [...] % în 2007 la [...] % în 2011, în vederea îmbunătățirii marjei de profit a întreprinderii; (b) o reducere a capacității totale de producție, de la [...] mii tone în 2007 la [...] mii tone în perioada 2008-2011; (c) o reducere a numărului de angajați ai întreprinderii, de la 237 în 2007 la 217 în 2011.
- (12) Se așteaptă ca împrumuturile pe termen lung ale întreprinderii, în valoare de 15,6 milioane EUR, să fie rambursate până la sfârșitul anului 2010. De asemenea, se anticipează costuri de [1-2] milioane EUR în perioada 2006-2009, pentru investiții în reorganizarea gestionării întreprinderii și redirecționarea producției către produse mai profitabile. Ajutorul de stat necesar pentru perioada

2007-2011 se ridică la suma de 13,5 milioane EUR, pentru recuperarea investițiilor nerentabile din perioada 2000-2005 aflate la originea dificultăților întreprinderii. Se preconizează că întreprinderea va deveni viabilă în 2010, când va atinge o valoare a EBT de 1 milion EUR și o marjă a profitului de 3,5 % (în 2011, EBT pozitiv de 0,8 milioane EUR, cu o marjă a profitului de 2,6 %). Se anticipează creșterea vânzărilor de la 26,2 milioane EUR în 2006 la 29,3 milioane EUR în 2011 (reprezentând 12 %).

2.2.2. Măsura 1: Garanția de stat nenotificată din 2007

- (13) La 30 mai 2007, Grecia a publicat o decizie ministerială prin care oferea întreprinderii Varvaessos o garanție de stat pentru reeșalonarea împrumuturilor existente ale întreprinderii, care se ridicau la o valoare totală de 22,7 milioane EUR. Garanția era destinată acoperirii unui procent de 80 % din împrumuturi (18,2 milioane EUR), dar, în realitate, depășea suma totală a împrumutului subiacent (a se vedea considerentul 16 de mai jos).
- (14) Înainte de reeșalonarea din 2007, doar o parte din activele imobiliare ale întreprinderii erau ipotecate pentru garantarea împrumuturilor. Restul activelor imobiliare ale întreprinderii au fost ipotecate suplimentar cu ocazia reeșalonării din 2007. Această ipotecă a fost constituită în favoarea băncilor creditoare ale întreprinderii, nu în favoarea statului. Totuși, conform legislației elene ⁽⁵⁾, înainte de a plăti cererea de activare a garanțiilor, statul trebuie să primească titlurile pentru împrumuturile garantate.

⁽⁵⁾ N2322/95 și N2362/95, precum și decizia ministerială 2/478/0025 din 4 ianuarie 2006.

- (15) Această măsură nu a fost niciodată notificată Comisiei; în schimb, în notificarea ajutorului pentru salvare din 5 noiembrie 2007, Grecia menționa că întreprinderea nu beneficiase anterior de ajutor pentru salvare sau de restructurare.
- (16) Această măsură se baza pe o schemă de garanții nenotificată, aprobată de Ministerul Finanțelor din Grecia la 26 ianuarie 2007. Această schemă prevedea acordarea de garanții de stat pentru reeșalonarea împrumuturilor existente la 31 decembrie 2006, într-un nou împrumut, indiferent dacă acestea erau sau nu restante. Împrumuturile în cauză erau acordate pentru investiții în mijloace fixe și capital circulant, unor întreprinderi industriale, miniere, de creștere a animalelor și hoteliere înregistrate și desfășurându-și activitatea în districtul Imathia din nordul Greciei. Schema nu prevedea o primă pentru garanția de stat. Conform uneia dintre prevederile acesteia, garanția acoperea în cele din urmă o sumă maximă de 30 milioane EUR plus dobânda, depășind astfel valoarea împrumuturilor subiacente (22,7 milioane EUR) ⁽⁶⁾.

2.2.3. Măsura 2: Garanția de stat notificată din 2008

- (17) La 16 iulie 2008, Comisia a aprobat un ajutor pentru salvare notificat, acordat întreprinderii Varvaessos sub forma unei garanții de stat pentru un împrumut de 2,4 milioane EUR ⁽⁷⁾. Decizia a fost adoptată pe baza informațiilor potrivit cărora întreprinderea nu beneficiase anterior de ajutor pentru salvare sau pentru restructurare ⁽⁸⁾, fiind astfel eligibilă pentru ajutor pentru salvare.
- (18) Garanția a fost acordată fără o primă pentru garant (statul) și acoperea întreaga sumă a împrumutului (2,4 milioane EUR).
- (19) Conform notificării măsurii transmise de către autoritățile elene la 5 noiembrie 2007, [1-2] milioane EUR din suma totală a ajutorului urmau a fi utilizate pentru finanțarea următoarelor investiții: (a) reorganizarea și modernizarea gestionării întreprinderii ([...] milioane EUR), desfășurate în perioada 2006-2009; și (b) redirecționarea producției către produse mai profitabile ([...] milioane EUR), desfășurată în perioada 2007-2009. Aceste investiții făceau parte, de asemenea, din planul de restructurare prezentat la 15 ianuarie 2009 și trebuiau executate în aceeași perioadă cu acesta [a se vedea considerentele 22-23 și 42-43 de mai jos].

2.2.4. Măsura 3: Subvenția directă notificată din 2009

- (20) La 15 ianuarie 2009, Grecia a notificat o subvenție directă în valoare de 14 milioane EUR, destinată finanțării planului de restructurare a întreprinderii.

- (21) Conform planului de restructurare prezentat, dificultățile întreprinderii erau rezultatul costului financiar ridicat al unui program de investiții desfășurat în perioada 2000-2005, al costurilor operaționale ridicate și al deficiențelor în materie de gestionare.
- (22) Planul cuprinde perioada 2006-2011, fiind actualizat și adaptat în mod corespunzător pe parcursul procedurii oficiale de investigare. Elementele centrale ale procesului de restructurare vizează rambursarea integrală a majorității împrumuturilor bancare ale întreprinderii (inclusiv împrumutul pentru care a fost aprobat ajutorul pentru salvare din iulie 2008), o reducere a producției și forței de muncă ⁽⁹⁾, redirecționarea producției către articole mai profitabile (procentul producției de fire speciale din totalul producției urmând să crească la [...] % până în 2012) și reorganizarea și modernizarea gestionării întreprinderii.
- (23) Conform celor trei scenarii ale planului de restructurare (intermediar, ideal și pesimist), întreprinderea își va redobândi viabilitatea pe termen lung până la sfârșitul anului 2011.
- (24) Conform tuturor celor trei scenarii, se preconizează o creștere a vânzărilor și o scădere a costurilor și cheltuielilor întreprinderii (fără depreciere). În consecință, EBT + D ⁽¹⁰⁾ ale întreprinderii sunt preconizate a fi negative în 2010 și pozitive în 2011, la sfârșitul perioadei de restructurare. În același timp, în 2011, ROE ⁽¹¹⁾ a întreprinderii va fi mai ridicată decât costurile îndatorării acesteia ⁽¹²⁾ (conform scenariului intermediar și ideal) sau egal cu acestea (în cazul cel mai pesimist).

3. MOTIVE PENTRU ÎNȚIEREA PROCEDURII

- (25) Conform deciziei Comisiei de inițiere a procedurii, compatibilitatea măsurilor de ajutor urma a fi evaluată pe baza Liniilor directoare comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate (denumite în continuare „orientările S&R”) ⁽¹³⁾. Prin urmare, Comisia a efectuat o evaluare inițială a măsurilor de ajutor pe baza criteriilor prevăzute în orientările S&R.
- (26) În primul rând, Comisia a observat că Grecia nu o informase în privința unei garanții de stat anterioare, acordată în favoarea întreprinderii Varvaessos în mai 2007. Comisia a mai observat că Grecia o informase, în notificarea privind ajutorul pentru salvare din noiembrie 2007, ca Varvaessos nu beneficiase anterior de ajutor pentru salvare sau de restructurare. Astfel, Comisia și-a exprimat îndoiala că ar fi considerat că întreprinderea este eligibilă pentru ajutor pentru salvare în decizia sa din iulie 2008 dacă Grecia nu ar fi transmis informații incorecte privind garanția din 2007.

⁽⁶⁾ Această măsură este în curs de examinare în cauza CP150/2009, referitoare la un total de patru scheme de garantare adoptate de autoritățile elene în perioada 2006-2009 care nu au fost notificate Comisiei. A se vedea și cauza C27/2010 *United Textiles*.

⁽⁷⁾ Cazul N 635/07 (JO C 264, 17.10.2008, p. 1).

⁽⁸⁾ Conform declarației autorităților elene din notificarea ajutorului (noiembrie 2007).

⁽⁹⁾ La 190 de angajați.

⁽¹⁰⁾ Venituri înainte de impozitare plus depreciere.

⁽¹¹⁾ Rentabilitatea capitalului (*return on equity*).

⁽¹²⁾ Euribor la 6 luni + cel mult 3,6 %, egal cu aproximativ 5 % în prezent.

⁽¹³⁾ JO C 244, 1.10.2004, p. 2.

- (27) În al doilea rând, având în vedere garanția din 2007, Comisia a pus sub semnul întrebării și eligibilitatea întreprinderii pentru ajutorul de restructurare notificat, mai exact în ceea ce privește respectarea principiului „prima și ultima dată”.
- (28) În privința statutului beneficiarului de întreprindere aflată în dificultate, Comisia a observat că, având în vedere pierderile și scăderea vânzărilor din anii anteriori, Varvaressos putea fi încadrată în categoria întreprinderilor în dificultate. Totuși, Comisia și-a exprimat îndoiala că Varvaressos se afla cu adevărat în dificultate în momentul acordării garanției din 2007, deoarece întreprinderea ar fi putut eventual să obțină reeșalonarea împrumuturilor existente la aceleași bănci fără intervenția statului.
- (29) În ceea ce privește refacerea viabilității, Comisia și-a exprimat îndoilele privind calendarul planului, care prevedea revenirea la viabilitatea pe termen lung până la sfârșitul anului 2009. Deoarece anul 2009 s-a încheiat și principala componentă a planului de restructurare nu a fost încă aplicată, în opinia Comisiei, intervalul de timp propus pentru refacerea viabilității pe termen lung nu mai putea fi considerat realist.
- (30) În plus, Comisia a pus sub semnul întrebării studiile privind piața filaturilor, care datau din 2007. Deoarece se scurseseră deja doi ani, în care au avut loc modificări semnificative ale economiei mondiale, era posibil ca aceste studii să își fi pierdut caracterul actual. Prin urmare, Comisia a solicitat un nou set de date și proiecții, precum și mai multe studii de piață recente.
- (31) În ceea ce privește evitarea denaturării nejustificate a concurenței, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la cele două măsuri compensatorii propuse. Acestea erau: (a) închiderea uneia dintre cele trei fabrici ale întreprinderii, și anume cea din Naoussa; și (b) vânzarea participației în cadrul filialei „Thiva Ginning Mills SA”. Ambele măsuri au fost considerate necesare în primul rând pentru obținerea viabilității pe termen lung a beneficiarului și, astfel, nu urmăreau compensarea concurenților întreprinderii pentru denaturarea concurenței.
- (32) În cele din urmă, în ceea ce privește limitarea ajutorului la minimumul necesar, Comisia a considerat, în scopul evaluării, că Varvaressos este o întreprindere de dimensiuni mari (cifra sa de afaceri din 2006 era de 28 milioane EUR) și a arătat că era localizată într-o zonă eligibilă pentru acordarea de ajutor în sensul articolului 107 alineatul (3) litera (a) din TFUE. Având în vedere cele de mai sus, Comisia a stabilit contribuția proprie a întreprinderii la un nivel de principiu de cel puțin 40 % din costurile totale ale planului.

4. OBSERVAȚIILE GRECIEI

- (33) Informațiile transmise de autoritățile elene privind presupozele măsuri de ajutor de stat pot fi rezumate după cum urmează:

4.1. Garanția din 2007 ca ajutor de stat

- (34) Grecia recunoaște acordarea garanției de stat din mai 2007, însă susține că aceasta nu a constituit ajutor de stat. Grecia susține în special că: (a) băncile creditoare ar fi fost de acord cu reeșalonarea chiar și în absența unei garanții de stat, (b) garanția de stat nu era necesară, deoarece împrumuturile erau suficient garantate în cadrul eșalonării de active cu o valoare mai ridicată decât suma nerambursată și (c) garanția din 2007 nu a îmbunătățit capacitatea întreprinderii de a obține finanțare pe piața de capital, deoarece Varvaressos putea încă să obțină finanțare pe cont propriu.

4.2. Beneficiarul ca „întreprindere în dificultate” în 2007

- (35) Grecia susține că Varvaressos era într-adevăr în dificultate în 2007, iar accesul pe piața financiară în absența unor garanții de stat era posibil doar datorită existenței unor active negrevate de o valoare considerabilă.
- (36) De asemenea, Grecia susține că reeșalonarea împrumutului din 2007 nu a fost suficientă pentru ca întreprinderea să își finanțeze restructurarea. Rolul acesteia era doar de a reorganiza datoriile masive deja existente. Erau necesare în continuare fonduri noi, care nu au fost obținute ca urmare a reeșalonării din 2007. Prin urmare, întreprinderea nu avea capacitatea de a-și redobândi viabilitatea prin forțe proprii, fiind necesară intervenția statului. Astfel, Varvaressos îndeplinește criteriul de la punctul 9 din orientările S&R.
- (37) În acest context, Grecia susține că, în cazul în care măsura din 2007 este considerată ajutor de stat, întreprinderea era eligibilă să primească ajutor pentru salvare și restructurare.

4.3. Principiul „prima și ultima dată”

- (38) Potrivit Greciei, toate cele trei măsuri analizate (garanția de stat din 2007, garanția de stat din 2008 și subvenția directă notificată) au fost acordate pentru a facilita aplicarea unui plan unic de restructurare.
- (39) În decembrie 2006, Varvaressos a solicitat ajutor pentru salvare și de restructurare și a prezentat același plan notificat ulterior Comisiei în ianuarie 2009. Perioada de timp dintre solicitarea ajutorului pentru salvare și restructurare pe lângă autoritățile elene (decembrie 2006) și notificarea subvenției directe către Comisie în 2009 (ianuarie 2009) a fost doar rezultatul al unor întârzieri de ordin administrativ, și nu al unor dificultăți permanente și nevoii repetate de intervenție a statului.
- (40) De asemenea, garanția din 2007 (măsura 1) viza reducerea dificultăților financiare ale întreprinderii pe termen scurt, oferindu-i acesteia o posibilitate de recuperare prin perioada de doi ani de înghețare a plății ratelor la împrumuturi. Celelalte măsuri aveau rolul de a elimina dificultățile financiare ale întreprinderii pe termen lung. În același timp, toate cele trei măsuri aveau un caracter comun, vizând problema împrumuturilor bancare ale întreprinderii.

- (41) În fine, Grecia susține că toate cele trei măsuri fac parte din același proces de restructurare, ceea ce înseamnă că principiul „prima și ultima dată” nu a fost încălcat.

4.4. Costuri de restructurare și contribuția proprie

- (42) Costurile de restructurare vizează restructurarea împrumuturilor bancare pe termen lung (23 milioane EUR), restructurarea personalului (1 milion EUR), investițiile (3 milioane EUR) și restructurarea activelor (1 milion EUR). Aceste costuri însumează 28 milioane EUR ⁽¹⁴⁾.
- (43) Potrivit Greciei, costurile totale ale restructurării vor fi finanțate printr-un ajutor de stat de 14 milioane EUR și o contribuție proprie de 14 milioane EUR. Contribuția proprie cuprinde venituri de [...] și 1 milion EUR din vânzarea participației în cadrul unei filiale în 2007.

4.5. Evitarea denaturării nejustificate a concurenței

- (44) În ceea ce privește măsurile compensatorii, planul inițial (anterior momentului inițierii procedurii oficiale de investigare) propunea: (a) încetarea activităților la una dintre cele trei fabrici ale întreprinderii; această procedură a început în 2007 și a fost finalizată în 2008; și (b) vânzarea unei participații în cadrul unei filiale, care a avut loc în 2007. Conform declarațiilor întreprinderii, această filială a înregistrat pierderi în 2005 și 2006.
- (45) După inițierea procedurii oficiale de investigare, Grecia a propus următoarele măsuri compensatorii alternative:
- reducerea vânzărilor întreprinderii pe piața elenă cu cel puțin 10 % comparativ cu vânzările din 2009, pentru perioada până la sfârșitul anului 2013, adică doi ani după încheierea restructurării;
 - interzicerea oricărui tip de ajutor de stat pentru întreprindere pe perioada până la sfârșitul anului 2013, adică doi ani după încheierea restructurării.
- (46) Grecia susține că există motive care justifică măsuri compensatorii mai puțin stringente și reducerea contribuției proprii în cazul Varvaessos.
- (47) Grecia susține, în special, faptul că Varvaessos este localizată în Imathia, o zonă asistată, eligibilă pentru obținerea de ajutoare regionale. Rata șomajului în Imathia depășește de două ori media națională, iar PIB-ul său reprezintă 70 % din media națională. În același timp, în 2008, numărul întreprinderilor de produse textile/îmbrăcăminte din Imathia a scăzut de la 296 la

181 (o reducere de 39 %). În sfârșit, 56 % din locurile de muncă din întreprinderile cu mai mult de 10 angajați au fost pierdute în ultimii ani.

- (48) De asemenea, Grecia afirmă că dimensiunea întreprinderii Varvaessos s-a redus semnificativ după 2006, ca urmare a închiderii uneia dintre cele trei fabrici și a vânzării filialei sale. Închiderea fabricii a condus la o reducere de [...] a normelor de lucru și o scădere a capacității de producție de 30 %, aceasta din urmă fiind ireversibilă (ca urmare a casării sau vânzării echipamentelor). Vânzarea filialei a determinat o reducere a cifrei anuale de afaceri cu 6,7 milioane EUR. În ansamblu, cota de piață a întreprinderii a fost redusă cu 27 % în termeni de valoare a vânzărilor și cu 30 % în termeni de volum. De asemenea, întreprinderea s-a retras complet din Estonia, Ungaria și România, și parțial din Austria, Germania, Franța, Regatul Unit, Bulgaria, Republica Cehă, Italia și Polonia (procentul retragerii variază între [...] % și [...] %).

5. OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR TERȚE

- (49) Comisia a primit observații din partea Varvaessos. Argumentele întreprinderii au coincis în mare măsură cu cele prezentate de autoritățile elene.
- (50) Comisia a mai primit observații și de la alte părți terțe care aveau legătură cu operațiunile desfășurate de Varvaessos sau erau afectate de acestea. Toate observațiile menționau în mod laudativ statutul beneficiarului de contribuabil la economia locală și de întreprindere stabilă. S-a afirmat, de asemenea, că încetarea activității de către întreprindere va reduce în mod semnificativ numărul de angajați și capacitatea de producție din Grecia, în special din Imathia. În plus, s-a afirmat că, având în vedere cota minimă de piață a întreprinderii, ajutorul acordat Varvaessos nu conduce la denaturarea concurenței.

6. EVALUARE: EXISTENȚA AJUTORULUI

6.1. Măsurile 1 și 2: garanțiile de stat din 2007 și 2008

- (51) Articolul 107 alineatul (1) din TFUE stipulează că sunt incompatibile cu piața comună ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre. Astfel, pentru a fi considerată ajutor de stat, o măsură trebuie să îndeplinească următoarele patru criterii.
- (52) În primul rând, o măsură trebuie să fie acordată de un stat membru sau prin resurse de stat. Garanțiile de stat pun în pericol resursele de stat deoarece, în cazul în care se solicită plata acestora, aceasta se realizează din bugetul statului. În plus, orice garanție care nu este remunerată în mod corespunzător presupune pierderea unor resurse financiare ale statului. Pe lângă aceasta, garanțiile de stat sunt acordate prin decizii ale ministerelor de resort. În cazul de față, decizia acordării garanțiilor din 2007 și 2008 către Varvaessos a aparținut Ministerului de Finanțe din Grecia. Criteriul resurselor de stat este astfel îndeplinit.

⁽¹⁴⁾ Comisia se referă la costurile de restructurare „reale”. La considerentul 123 de mai jos, unde sunt prezentate costurile totale ale restructurării, sunt incluse și elementele de ajutor ale garanțiilor de stat din 2007 și 2008, deoarece acestea trebuie să fie finanțate prin contribuție proprie.

- (53) În al doilea rând, o măsură trebuie să ofere un anumit avantaj beneficiarului. Comisia consideră că cele două garanții în cauză au conferit un avantaj necuvenit întreprinderii Varvaessos. Într-adevăr, din motivele prezentate la punctele 2.2 și 3.2 din Comunicarea Comisiei cu privire la aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE ajutorului de stat sub formă de garanții (în continuare, „comunicarea privind garanțiile”) ⁽¹⁵⁾, debitorul obține un avantaj atunci când nu plătește pentru garanție un preț corespunzător prețului pieței. În unele cazuri, atunci când debitorul este o întreprindere aflată în dificultate financiară, nu va găsi o instituție financiară dispusă să îl crediteze, în niciun caz, fără o garanție de stat.
- (54) La punctul 3.2 din comunicarea privind garanțiile, Comisia a stabilit trei condiții cumulative pe care le consideră suficiente pentru a exclude prezența unui ajutor de stat (adică a unui avantaj) sub forma unei garanții. Acestea sunt:
- debitorul nu se află în dificultate financiară;
 - garanția nu acoperă mai mult de 80 % din împrumutul neachitat;
 - gradul de acoperire oferit de garanție poate fi determinat în mod corespunzător în momentul acordării garanției;
 - pentru garanție se plătește un preț corespunzător prețului pieței.
- (55) Aplicând aceste criterii în cazul de față, Comisia constată că:
- Varvaessos se afla în dificultate financiară ⁽¹⁶⁾ în momentul în care s-a acordat atât garanția din 2007, cât și cea din 2008.
 - În al doilea rând, astfel cum s-a demonstrat la considerentele 13, 16 și 18, garanțiile din 2007 și 2008 acopereau peste 100 % din valoarea împrumutului.
 - În al treilea rând, în ceea ce privește garanția din 2007, Comisia observă că gradul de acoperire oferit de garanție nu putea fi măsurat cu exactitate în momentul acordării. Acest aspect este dovedit de faptul că, în conformitate cu informațiile transmise de autoritățile elene (a se vedea considerentele 13 și 16 de mai sus), garanția ar fi trebuit să acopere 80 % din împrumut, sau 18,2 milioane EUR, dar, în cele din urmă, ca urmare a uneia dintre prevederile schemei de garantare, acoperea 30 de milioane EUR.
 - În al patrulea rând, garanțiile din 2007 și 2008 au fost acordate pentru împrumuturi obținute de o întreprindere aflată în dificultate și nu prevedeau o primă pentru garant (statul). Simplul fapt că nu a fost plătit niciun comision pentru garanții poate demonstra că măsurile au conferit un avantaj întreprinderii Varvaessos. O garanție fără plata unei prime nu este posibilă pe piața bancară comercială. Acest aspect este cu atât mai adevărat în cazul garanțiilor acordate întreprinderilor aflate în dificultate, care au un risc ridicat de intrare în incapacitate de plată.
- (56) Având în vedere cele de mai sus, Comisia concluzionează că întreprinderea nu ar fi obținut garanțiile din 2007 și 2008 în aceleași condiții, pe piață, ceea ce înseamnă că aceste măsuri i-au conferit un avantaj.
- (57) În al treilea rând, pentru a fi considerată ajutor în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE, o măsură trebuie să fie selectivă. Garanția din 2007 făcea parte dintr-o schemă sectorială, în timp ce garanția din 2008 a reprezentat o măsură ad-hoc destinată întreprinderii Varvaessos. Criteriul selectivității este astfel îndeplinit.
- (58) În fine, o măsură trebuie să denatureze concurența și să afecteze schimburile comerciale între statele membre. Varvaessos își desfășoară activitatea într-un sector ale cărui produse fac obiectul unor schimburi comerciale intense între statele membre, în condițiile unei concurențe acerbe. În momentul acordării măsurilor de ajutor, Varvaessos vindea majoritatea produselor sale în alte state membre (a se vedea considerentul 7 de mai sus). De asemenea, măsurile de ajutor în cauză îi confereau întreprinderii un avantaj în relație cu concurenții săi (a se vedea considerentele 53-56 de mai sus). Atunci când ajutorul de stat consolidează poziția unei întreprinderi în comparație cu alte întreprinderi concurente în cadrul schimburilor comerciale între statele membre, cele din urmă trebuie considerate ca fiind afectate de ajutorul respectiv. Astfel, este îndeplinit criteriul denaturării concurenței și al efectului asupra schimburilor comerciale între statele membre.
- (59) Având în vedere cele de mai sus, se concluzionează că garanțiile de stat din 2007 și 2008 (măsurile 1 și 2) constituie ajutor de stat în favoarea Varvaessos în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.
- 6.2. Măsura 3: Subvenția directă notificată din 2009**
- (60) În ceea ce privește criteriul resurselor de stat și al imputabilității, această subvenție directă de stat provine de la bugetul de stat și este aprobată de ministerul de resort. Prin urmare, criteriul este îndeplinit.
- (61) În ceea ce privește criteriul avantajului, subvenția directă a fost decisă în favoarea unei întreprinderi aflate în dificultate financiară. Statul elen nu primește niciun fel de remunerație în urma acordării subvenției. Prin urmare, subvenția reprezintă un avantaj pentru Varvaessos.
- (62) În consecință, Comisia consideră că subvenția directă notificată din 2009 va conferi întreprinderii un avantaj în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.
- (63) În ceea ce privește criteriul selectivității, subvenția directă a fost acordată întreprinderii pe baza unei decizii ad-hoc. Prin urmare, criteriul este îndeplinit.

⁽¹⁵⁾ JO C 155, 20.6.2008, p. 10.

⁽¹⁶⁾ A se vedea secțiunea 7.3 pentru o evaluare detaliată a situației întreprinderii în 2007 și 2008.

(64) În sfârșit, criteriul denaturării concurenței și al efectului asupra schimburilor comerciale dintre statele membre este îndeplinit în același mod ca la considerentul 58 de mai sus.

(65) Pe baza considerentelor de mai sus, Comisia concluzionează că subvenția directă notificată din 2009 constituie ajutor de stat în favoarea Varvaessos în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.

6.3. Ajutor ilegal

(66) Conform articolului 1 litera (f) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE ⁽¹⁷⁾, ajutorul nou-acordat cu încălcarea articolului 108 alineatul (3) din TFUE este considerat ajutor ilegal.

(67) În cazul de față, garanția de stat din 2007 în favoarea întreprinderii Varvaessos a fost aplicată de Grecia fără a fi notificată Comisiei și fără a fi așteptate observațiile sau decizia finală a acesteia privind compatibilitatea măsurii cu piața internă.

(68) Prin urmare, în această etapă, Comisia consideră că garanția de stat din 2007 este ilegală.

7. EVALUARE: COMPATIBILITATEA CU TFUE

(69) Conform punctului 4.1 din comunicarea privind garanțiile, în cazul în care garanțiile individuale sau sistemele de garanții nu respectă principiul investitorului în economia de piață, se consideră că acestea implică un ajutor de stat. Prin urmare, este nevoie să se cuantifice elementul de ajutor, pentru a se verifica dacă ajutorul poate fi compatibil în temeiul unei derogări exprese privind ajutoarele de stat. Astfel, înainte de a evalua compatibilitatea ajutorului, Comisia trebuie să cuantifice elementul de ajutor.

7.1. Cuantificarea ajutorului

(70) Garanțiile din 2007 și 2008: în comunicarea privind garanțiile, Comisia stabilește principiile generale de calculare a elementului de ajutor al garanțiilor prevăzute în Comunicarea privind garanțiile.

(71) Comisia consideră că, în principiu, o garanție de stat poate fi considerată ajutor de stat până la suma totală a împrumutului de bază dacă beneficiarul nu are capacitatea de a accesa piețele financiare prin mijloace proprii [a se vedea punctul 2.2 și punctul 4.1 litera (a) din comunicarea privind garanțiile].

(72) Comunicarea privind garanțiile stabilește la punctele 4.1 (reguli generale), 4.2 (elementul de ajutor în garanțiile individuale) și 4.4 (elementul de ajutor în schemele de garantare) regulile pe care le aplică în calcularea

elementului de ajutor al garanțiilor. În considerentele de mai jos, Comisia va aplica aceste reguli la măsurile 1 și 2.

(73) În cazul de față, Grecia a demonstrat că Varvaessos avea capacitatea de a accesa piețele financiare (a se vedea considerentul 35 de mai sus) în momentul acordării garanției din 2007. Prin urmare, Comisia consideră că întreprinderea ar fi putut să își mențină accesul la piețele financiare fără garanțiile de stat din 2007.

(74) În ceea ce privește garanția din 2008, Comisia observă că Grecia a notificat garanția din 2008 în același an (noiembrie 2007) în care a acordat garanția din 2007 (mai 2007). Astfel, Comisia consideră că întreprinderea continua să fie considerată solvabilă și să aibă acces la piața financiară chiar și în momentul acordării garanției din 2008 ⁽¹⁸⁾.

(75) Totuși, ca urmare a dificultăților financiare ale întreprinderii în momentul acordării măsurilor, băncile comerciale ar fi putut solicita o dobândă proporțional mai ridicată decât cea aplicată în cazul unei garanții de stat, deoarece o astfel de garanție constituie o asigurare suplimentară pentru bănci. Astfel, Comisia consideră că beneficiul obținut de Varvaessos în urma garanțiilor din 2007 și 2008 nu era reprezentat de suma totală a împrumuturilor, pe care le-ar fi putut primi chiar și în absența unor garanții de stat, ci de dobânda redusă de care a beneficiat datorită garanțiilor.

(76) Conform punctului 4.2 din comunicarea privind garanțiile, în lipsa unei prime de piață comparabile, trebuie comparate costurile complete de finanțare de pe piață aferente împrumutului, cu sau fără garanții (aceasta înseamnă că dobânda pentru un împrumut similar fără garanție trebuie să fie comparată cu dobânda + prima de garantare pentru împrumutul cu garanție de stat).

(77) În numeroase cazuri, nu există o astfel de rată a dobânzii pe piață. Prin urmare, în Comunicarea sa din 2008 privind metoda de stabilire a ratelor de referință și de scont ⁽¹⁹⁾ (denumită în continuare comunicarea din 2008 privind ratele de referință), Comisia a elaborat o metodologie financiară care, din motivele prezentate la punctul 4.2 din comunicarea privind garanțiile, poate fi utilizată ca substitut pentru dobânda pieței.

(78) În cazul de față, nu există indicii cu privire la cât ar fi plătit Varvaessos pentru un împrumut comparabil negarantat. De asemenea, ambele garanții au fost acordate anterior crizei economice și financiare. În plus, Comisia este de părere că, având în vedere perioada care s-a scurs de la acordarea măsurilor, calcularea unei rate „reale” a pieței pentru o întreprindere elenă de produse textile s-ar fi dovedit un exercițiu dificil. Prin urmare, Comisia va utiliza rata de referință relevantă ca substitut pentru rata pieței.

⁽¹⁸⁾ Decizia din 2008 privind ajutorul pentru salvare nu cuantifica elementul de ajutor al garanției.

⁽¹⁹⁾ Comunicare a Comisiei privind revizuirea metodei de stabilire a ratelor de referință și de scont (JO C 14, 19.1.2008, p. 6).

⁽¹⁷⁾ JO L 83, 27.3.1999, p. 1.

- (79) În ceea ce privește garanția de stat din 2007, în momentul în care aceasta a fost acordată, garantarea împrumuturilor Varvaressos putea fi considerată ridicată din perspectiva Comunicării din 2008 privind ratele de referință⁽²⁰⁾. Prin urmare, elementul de ajutor conținut în garanția de stat din 2007 trebuie să fie calculat cu o marjă de 400 de puncte de bază, aplicabilă împrumuturilor înalt securizate care sunt acordate întreprinderilor în dificultate.
- (80) Pe această bază, cuantumul dobânzii pieței care ar fi trebuit să fie plătită pentru împrumutul acoperit de garanția din 2007 în absența garanției de stat a fost calculat la o cifră totală de 7,3 milioane EUR. Dobânda plătită în mod efectiv pentru împrumut (nu a existat un comision de garantare) se ridică la un cuantum total de 4,9 milioane EUR pentru perioada cuprinsă între ianuarie 2007 și decembrie 2010. Astfel, diferența între dobânda specifică a pieței care ar fi trebuit să fie suportată de această întreprindere în absența garanției și dobânda obținută datorită garanției de stat, după plata eventualelor prime, este echivalentă cu un element de ajutor în valoare de 2,4 milioane EUR, care se adaugă la cuantumul ajutorului aferent planului de restructurare⁽²¹⁾.
- (81) În ceea ce privește garanția de stat din 2008, împrumutul de bază în valoare de 2,4 milioane EUR a fost plătit întreprinderii la 10 februarie 2009. Dobânda acestuia era Euribor la 6 luni plus 3,6 % și avea o durată de 6 luni (sau până la sfârșitul perioadei de evaluare a planului de restructurare). Acesta nu a fost încă rambursat (continuă să facă parte din capitalul inițial).
- (82) Întreprinderea avea în continuare dificultăți și nu mai avea active negrevate pe care să le ofere ca garanții⁽²²⁾. În absența oricărui gaj, Comisia aplică un supliment de 1 000 puncte de bază la rata de bază din Grecia, rezultând o valoare a dobânzii de piață de 550 000 EUR care ar fi trebuit să fie plătită pentru finanțarea din 2008. Dobânda aplicată în mod efectiv pentru împrumutul din 2008 (nu a existat un comision de garantare) se ridică la un cuantum total de 250 000 EUR pentru perioada cuprinsă între februarie 2009 (data la care a fost plătit împrumutul de bază) și decembrie 2010. Astfel, diferența între dobânda specifică

a pieței care ar fi trebuit să fie suportată de această întreprindere în absența garanției și dobânda obținută datorită garanției de stat, după plata eventualelor prime, este echivalentă cu un element de ajutor în valoare de 300 000 EUR, care se adaugă la cuantumul ajutorului aferent planului de restructurare.

- (83) În ceea ce privește măsura 3, deoarece aceasta este o subvenție directă, întreaga sumă de 14 milioane EUR reprezintă element de ajutor.
- (84) Având în vedere cele de mai sus, elementul total de ajutor conținut în măsurile 1, 2 și 3 este egal cu 16,7 milioane EUR.

7.2. Temeiul juridic al evaluării: orientările privind salvarea și restructurarea

- (85) În măsura în care măsurile constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE, compatibilitatea lor trebuie să fie evaluată din perspectiva excepțiilor prevăzute la alineatele (2) și (3) din respectivul articol.
- (86) Excepțiile prevăzute la articolul 107 alineatul (2) și articolul 107 alineatul (3) literele (d) și (e) nu se aplică și nu au fost invocate de autoritățile elene.
- (87) Varvaressos era o întreprindere aflată în dificultate în momentul acordării măsurilor (a se vedea considerentele 9 de mai sus și 89-90 de mai jos); prin urmare, compatibilitatea măsurilor de ajutor poate fi evaluată numai din perspectiva orientărilor privind salvarea și restructurarea, adică în sensul articolului 107 alineatul (3) din TFUE.

7.3. Eligibilitatea întreprinderii

- (88) În ceea ce privește punctul 10 litera (a) din orientările privind salvarea și restructurarea, Comisia observă că, deși Varvaressos a pierdut o parte substanțială din capitalul său propriu în perioada 2004-2009, nu a pierdut mai mult de o jumătate din capitalul său social în perioada care face obiectul evaluării (2007-2009). În privința punctului 10 litera (c), Varvaressos nu îndeplinea criteriile prevăzute în legislația internă pentru a face obiectul unor proceduri de insolvență colective.
- (89) Pe de altă parte, după cum se arată la considerentul 9 de mai sus, performanțele financiare ale întreprinderii s-au deteriorat semnificativ în perioada 2006-2009. Se concluzionează, așadar, că, în 2006, Varvaressos era deja o întreprindere aflată în dificultate, în sensul punctului 11 din orientările privind salvarea și restructurarea, deoarece pierderile sale erau în creștere, iar cifra de afaceri în scădere.
- (90) În ceea ce privește punctul 9 din orientările privind salvarea și restructurarea, se pare că, în 2007, întreprinderea avea într-adevăr nevoie de fonduri mai consistente decât împrumuturile existente pentru a deveni viabilă. Acest aspect este demonstrat prin faptul că a solicitat ajutor de restructurare în 2006. Prin urmare, reeșalonarea din 2007 nu era suficientă pentru refacerea viabilității, deoarece nu urmărea decât achitarea împrumuturilor existente și evitarea angajării altora. Astfel, tot în temeiul punctului 9 din orientările privind salvarea și restructurarea, Comisia acceptă că, în 2007, întreprinderea nu putea să își redobândească viabilitatea fără sprijinul statului și că avea dificultăți financiare.

⁽²⁰⁾ Activele imobiliare ale Varvaressos aveau o valoare comercială și o valoare de „lichidare” (veniturile obținute dintr-o vânzare în condiții de urgență) apropiate de valoarea împrumuturilor neachitate ale întreprinderii. Se remarcă activele imobiliare ale întreprinderii, care au fost evaluate la o valoare comercială de 15,6 milioane EUR în ianuarie 2005 și de 28,8 milioane EUR în decembrie 2008. De asemenea, împrumuturile totale ale întreprinderii se ridicau la 26,4 milioane EUR în decembrie 2007 și la 29,2 milioane EUR în decembrie 2008. O valoare de „lichidare” egală cu [...] % din valoarea de piață a activelor determină o valoare de „lichidare” de [...] milioane EUR. În consecință, după un an de la reeșalonare, valoarea de „lichidare” a activelor imobiliare ale întreprinderii era egală cu [...] % din împrumuturile sale neachitate. Acest procent determină un LGD de [...] %, așadar sub [...] %. Prin urmare, garanția împrumutului reeșalonat va fi considerată ridicată.

⁽²¹⁾ Calculul a fost efectuat prin compararea dobânzii aplicate efectiv cu dobânda care ar fi trebuit aplicată. A fost efectuat pentru perioada cuprinsă între ianuarie 2007 (momentul intrării în vigoare a garanției de stat din 2007) și decembrie 2010, deoarece planul de restructurare prevede rambursarea integrală a împrumuturilor.

⁽²²⁾ În realitate, au existat active oferite ca garanție, dar toate acestea fuseseră deja ipotocate anterior, neputând fi considerate adecvate pentru a acoperi împrumutul din 2008.

7.4. Principiul „prima și ultima dată”

- (91) Comisia consideră că garanțiile de stat din 2007 și 2008 reprezintă ajutor pentru salvare. Într-adevăr, prima măsură viza reducerea dificultăților financiare ale întreprinderii Varvaessos pe termen scurt, oferindu-i acesteia posibilitatea de a se redresa prin perioada de doi de înghețare a plății ratelor la împrumuturi. A doua măsură viza menținerea întreprinderii pe linia de plutire, în așteptarea unui plan de restructurare.
- (92) În pofida faptului că garanția din 2007 era de fapt o măsură de ajutor pentru salvare, aceasta nu a fost întreruptă în termen de 6 luni de la data acordării (30 mai 2007), adică până la 30 noiembrie 2007. În principiu, aceasta constituie o utilizare abuzivă a unui ajutor (ilegal) și o încălcare a principiului „prima și ultima dată”.
- (93) Cu toate acestea, Comisia trebuie să evalueze compatibilitatea măsurii de ajutor din toate motivele posibile. Punctul 20 din orientările privind salvarea și restructurarea limitează motivele la cele stipulate în orientările privind salvarea și restructurarea. Totuși, aceasta lasă deschisă posibilitatea ca ajutorul pentru salvare să fie considerat ajutor de restructurare în cadrul unui proces continuu de restructurare (a se vedea cauza C-11/2007, Ottana Energia ⁽²³⁾).
- (94) În acest context, Comisia consideră că cele trei măsuri supuse evaluării fac parte, într-adevăr, dintr-un proces continuu de restructurare. Această concluzie se desprinde din următoarele:
- (95) În primul rând, toate cele trei măsuri vizau același obiectiv, adică rezolvarea problemelor presupuse de împrumuturile cu valoare ridicată contractate anterior de către întreprindere.
- (96) În plus, garanțiile din 2007 și 2008 nu erau suficiente pentru a-i oferi întreprinderii resursele financiare necesare restructurării (egale cu cel puțin suma totală a împrumuturilor sale, adică 25,4 milioane EUR la sfârșitul anului 2006), deoarece aceasta putea fi realizată numai printr-o combinație a celor trei măsuri, sub forma unui număr de trei tranșe ale unui singur proces de restructurare.
- (97) De asemenea, cea mai mare parte a împrumutului acoperit de garanția din 2008 (1,8 milioane EUR dintr-un total de 2,4 milioane EUR) era destinată finanțării acelorași investiții ca și ajutorul de restructurare din 2009. În același timp, acele investiții urmau a fi efectuate simultan cu planul de restructurare din 2009 (a se vedea considerentul 19 de mai sus).
- (98) În plus, planul de restructurare din 2009 este identic cu planul de redresare prezentat deja de către întreprindere autorităților elene în 2006 (a se vedea considerentele 11-12 de mai sus), la care au fost operate anumite modificări considerate necesare în contextul evaluării.

- (99) În fine, restructurarea a început, într-adevăr, în 2006. Planul prevedea în special patru măsuri de restructurare aplicate sau a căror aplicare începea înainte de acordarea garanției din 2007 (mai 2007), constând în reducerea producției (2006), reducerea numărului de angajați (2006), vânzarea filialei Thiva (ianuarie 2007) și reorganizarea și modernizarea gestionării întreprinderii (2006).
- (100) Astfel, Comisia concluzionează că măsurile de ajutor supuse evaluării reprezintă tranșe ale aceluiași proces de restructurare, acordate pentru a facilita punerea în aplicare a unui plan unic de restructurare. Prin urmare, principiul „prima și ultima dată” nu a fost încălcat.

7.5. Refacerea viabilității pe termen lung

- (101) Pe baza celor de mai sus, Comisia va evalua compatibilitatea celor trei măsuri de ajutor sub formă de componente ale aceluiași proces de restructurare.
- (102) Comisia este de părere că măsurile prevăzute în planul de restructurare sunt într-adevăr destinate combaterii adevăratelor cauze ale dificultăților întreprinderii. Potrivit Comisiei, planul identifică în mod corect următorii factori (externi și interni) aflați la baza dificultăților Varvaessos:
- împrumuturi masive anterioare (în perioada 2000-2005);
 - costuri ridicate de funcționare (reducere a marjei de profit din cauza concurenței asiatice și a prețurilor în creștere ale materiei prime);
 - incapacitatea de adaptare la evoluția pieței.
- (103) Măsurile de restructurare propuse urmăresc remedierea acestor neajunsuri. În primul rând, planul propune restructurarea financiară a întreprinderii, în al doilea rând, sugerează măsuri concrete de creștere a marjei de profit a întreprinderii prin modificarea compoziției veniturilor și reducerea costurilor de funcționare și în al treilea rând, propune modernizarea gestionării. Măsurile de restructurare sunt defalcate în 14 „acțiuni”, fiecareia fiindu-i alocat propriul cost. Comisia concluzionează că acțiunile propuse par, într-adevăr, să abordeze în mod adecvat problemele fundamentale ale întreprinderii.
- (104) În ceea ce privește impactul financiar al planului de restructurare, proiecțiile financiare urmăresc în mod realist punerea în aplicare a pachetului de restructurare. Atât creșterea cifrei de afaceri (aproximativ 5 % în fiecare an, cât și creșterea veniturilor operaționale (aproximativ 10 % pe an) sunt rezonabile după punerea în aplicare a măsurilor de restructurare (de exemplu, redirecționarea gamei de produse și măsurile de raționalizare a costurilor).

⁽²³⁾ JO L 259, 2.10.2009, p. 22.

- (105) Pe această bază, Comisia acceptă faptul că restructurarea va permite întreprinderii să își redobândească viabilitatea în 2011 și acționarilor acesteia să obțină un randament al capitalului investit mai ridicat sau (în cel mai rău caz) egal cu costurile îndatorării, așadar satisfăcător. Comisia observă că aceste rezultate vor fi obținute într-un interval de timp rezonabil și că rezultatele anticipate se bazează pe ipoteze realiste.
- (106) Astfel, Comisia consideră că planul îndeplinește criteriile prevăzute la punctele 35-37 din orientările privind salvarea și restructurarea.

7.6. Evitarea denaturării nejustificate a concurenței

- (107) În ceea ce privește măsurile compensatorii propuse, planul de restructurare sugerează: (a) reducerea vânzărilor întreprinderii pe piața elenă cu cel puțin 10 % comparativ cu vânzările din 2009, pentru perioada până la sfârșitul lui 2013, adică doi ani după încheierea restructurării; și (b) interzicerea oricărui tip de ajutor de stat pentru întreprindere pe perioada până la sfârșitul anului 2013, adică doi ani după încheierea restructurării.
- (108) Comisia consideră că retragerea propusă, cu 10 %, de pe piața din Grecia va permite accesul unor noi concurenți sau creșterea vânzărilor celor existenți pe o piață în care întreprinderea ocupă un loc important. Într-adevăr, prezența întreprinderii în Grecia a crescut considerabil în ultimii ani, de la 32 % la 42 %, spre deosebire de vânzările în UE, care au scăzut de la 67 % la 52 % (a se vedea considerentul 7 de mai sus). În sfârșit, întreprinderea ocupă locul al zecelea pe piața elenă a produselor textile (conform datelor din 2007, a se vedea considerentul 8 de mai sus). În același timp, prezența întreprinderii a crescut în ultimii ani și în țări din afara UE (de la 1 % la 6 %), ceea ce demonstrează că viabilitatea întreprinderii nu depinde de creșterea prezenței sale pe piața UE.
- (109) În același timp, retragerea de pe piața elenă va presupune încetarea parțială sau totală a relațiilor comerciale ale Varvaessos pe piața elenă și încercarea de înlocuire a acestora cu unele noi, în alte state membre UE sau în țări terțe. Acesta va fi un test real al competitivității întreprinderii.
- (110) Comisia mai observă că, potrivit tuturor celor trei scenarii de viabilitate, vânzările întreprinderii ar trebui să crească (a se vedea considerentul 24 de mai sus). Cu toate acestea, reducerea vânzărilor din Grecia nu împiedică sporirea cifrei de afaceri: cea dintâi poate fi în beneficiul concurenților întreprinderii, prin eliberarea unora dintre capacitățile acestora; cea de a doua va permite creșterea viabilității beneficiarului.
- (111) Cu toate acestea, se poate argumenta că anul cel mai adecvat pentru a fi utilizat ca punct de referință pentru retragerea de 10 % de pe piața elenă ar trebui să fie 2006, nu 2009. Aceasta deoarece, conform punctului 40 din orientările privind salvarea și restructurarea, „reducerea trebuie să fie parte integrantă a restructurării, în conformitate cu prevederile din planul de restruc-

ture”. Într-adevăr, restructurarea întreprinderii a început în 2006, urmând să dureze cinci ani (până în 2011). Astfel, conform acestui raționament, măsura compensatorie ar trebui să aibă un impact care va lua în considerare și va corespunde întregii durate a restructurării, nu doar unei părți a acesteia.

- (112) Pe de altă parte, Comisia observă că impactul măsurilor compensatorii trebuie să fie cât mai semnificativ posibil. În cazul de față, vânzările întreprinderii în 2009 în Grecia au fost mai mari decât cele din 2006 (8,1 milioane EUR, respectiv 7,1 milioane EUR). Prin urmare, Comisia consideră că măsura trebuie să fie evaluată în comparație cu vânzările din 2009, deoarece impactul său va fi mai ridicat în acest caz.
- (113) În ceea ce privește interzicerea oricărui tip de ajutor de stat, Comisia consideră că aceasta se adaugă retragerii de pe piața elenă, aflată deja la un nivel satisfăcător (10 %). Într-adevăr, Varvaessos își are sediul în zona Imathia, o zonă asistată, eligibilă pentru obținerea de ajutoare regionale în temeiul excepției prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (a) din TFUE (a se vedea considerentul 47 de mai sus), ceea ce înseamnă că întreprinderea ar fi putut fi eligibilă pentru ajutor pentru investiții cu o intensitate a ajutorului de 40 %. Interziceri ale ajutoarelor viitoare sub formă de măsuri compensatorii au avut loc și anterior, precedentele fiind create în cazurile *Alstom* ⁽²⁴⁾ și *Constructions Mécaniques de Normandie* ⁽²⁵⁾
- (114) În plus, Comisia consideră că dimensiunea întreprinderii a scăzut atât de mult, încât orice nouă reducere îi poate compromite definitiv viabilitatea (a se vedea considerentul 48 de mai sus).
- (115) În același timp, Comisia observă din nou că impactul măsurilor compensatorii trebuie să fie cât mai semnificativ posibil. Astfel, în cazul de față, Comisia consideră că durata viitoarei interdicții asupra ajutorului de stat trebuie să fie de peste doi ani. Aceasta nu va afecta viabilitatea întreprinderii și, în plus, va remedia denaturarea nejustificată a concurenței. În concluzie, Comisia consideră că este necesară o interdicție pe patru ani.
- (116) Având în vedere cele de mai sus, Comisia consideră că măsurile compensatorii descrise mai sus îndeplinesc cerințele orientărilor privind salvarea și restructurarea. În special: (a) aduc beneficii concurenților Varvaessos, în sensul punctului 31; (b) au unele dintre formele prevăzute la punctele 39 și 46 litera (c); și (c) au loc pe o piață în care Varvaessos va ocupa o poziție semnificativă după restructurare, în sensul punctului 40.
- (117) De asemenea, în conformitate cu punctul 40 din orientările privind salvarea și restructurarea, măsurile compensatorii trebuie să fie proporționale cu efectele de denaturare ale ajutorului în cauză și, în special, cu dimensiunea și importanța relativă a întreprinderii pe piață. În 2008, Varvaessos avea o cotă redusă din piața UE a producției de fire textile, de [...] % (a se vedea considerentul 8 de mai sus).

⁽²⁴⁾ JO L 150, 10.6.2005, p. 24, considerentul 209

⁽²⁵⁾ JO C 191, 17.8.2007, p. 1, considerentul 29.

(118) În același timp, conform punctului 56 al orientărilor, condițiile de autorizare a ajutorului sunt mai puțin severe în zonele asistate. Varvaressos este localizată în zona Imathia, o zonă asistată, eligibilă pentru obținerea de ajutoare regionale în temeiul excepției prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (a) din TFUE (a se vedea considerentul 47 de mai sus).

(119) Având în vedere cele de mai sus, măsurile compensatorii propuse de Grecia nu par a fi suficiente. Pe de altă parte, Comisia este de părere că, prin combinarea măsurilor cu prelungirea interdicției pentru ajutoarele viitoare până în 2015, sunt îndeplinite criteriile privind măsurile compensatorii prevăzute în orientările privind salvarea și restructurarea.

7.7. Ajutor limitat la minimum: contribuție reală, care nu conține ajutor

(120) Grecia susține că, începând din 2009, întreprinderea a avut statut de întreprindere mijlocie, conform criteriilor stabilite Recomandarea Comisiei din 6 mai 2003 privind definiția microîntreprinderilor și întreprinderilor mici și mijlocii ⁽²⁶⁾. Totuși, luând în considerare faptul că, în 2007, întreprinderea primea ajutor de stat pentru prima dată, trebuie considerată întreprindere mare în scopul prezentei evaluări (cifra sa de afaceri din 2006 era de 28 milioane EUR). Prin urmare, contribuția întreprinderii la planul de restructurare ar trebui, în principiu, să fie de cel puțin 50 % din costurile totale ale planului, conform punctului 44 din orientările privind salvarea și restructurarea.

(121) Cu toate acestea, Comisia observă că întreprinderea este localizată în zona Imathia, o zonă asistată, eligibilă pentru obținerea de ajutoare regionale în temeiul excepției prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (a) din TFUE (a se vedea considerentul 47 de mai sus). Conform considerentul 56 din orientările privind salvarea și restructurarea, în zonele asistate și dacă nu se prevede altfel în normele sectoriale privind ajutorul de stat, condițiile de autorizare a ajutorului pot fi mai puțin severe în ceea ce privește dimensiunea contribuției beneficiarului.

(122) Având în vedere circumstanțele prezentate mai sus și în conformitate cu practicile sale, Comisia consideră că, în cazul de față, procentul de 40 % poate fi considerat ca fiind o contribuție proprie conformă cu prevederile orientărilor privind salvarea și restructurarea.

(123) Pe baza celor de mai sus și a calculului măsurilor de ajutor de la considerentele 70-84, restructurarea în valoare totală de 30,7 milioane EUR este finanțată după cum urmează:

— 16,7 milioane EUR cu titlu de ajutor: subvenție directă în valoare de 14 milioane EUR, plus elementul de ajutor în valoare de 2,4 milioane EUR al garanției de stat din 2007 (conform scenariului celor 400 de puncte de bază), plus elementul de ajutor în valoare de 300 000 EUR al garanției de stat din 2008 (conform scenariului celor 1 000 de puncte de bază);

— plus 14 milioane EUR contribuție proprie.

(124) Astfel, contribuția proprie a întreprinderii este de 46 % din costul financiar total al restructurării, depășind contribuția minimă de 40 % stabilită la considerentul 122 de mai sus; prin urmare, corespunde limitelor prevăzute de orientările privind salvarea și restructurarea.

8. ANULAREA DECIZIEI DIN 2008 A COMISIEI PRIVIND AJUTORUL PENTRU SALVARE

(125) Existența garanției de stat din 2007 demonstrează că decizia Comisiei din iulie 2008 privind ajutorul pentru salvare (a se vedea considerentul 1 de mai sus) avea la bază informații incorecte transmise de autoritățile elene. În special, autoritățile elene au afirmat în notificarea ajutorului pentru salvare (noiembrie 2007) că Varvaressos nu beneficiase de ajutor pentru salvare sau de restructurare, chiar dacă primise o garanție de stat în mai 2007.

(126) Conform articolului 9 din regulamentul de procedură, Comisia poate revoca o decizie adoptată în temeiul articolului 4 alineatul (3) după ce a acordat statului membru în cauză posibilitatea de a-și prezenta observațiile, în cazul în care decizia respectivă s-a bazat pe informații eronate furnizate în cursul procedurii, care au avut un rol determinant în adoptarea deciziei.

(127) În cazul de față, Comisia nu cunoștea faptul că Varvaressos beneficiase deja anterior de ajutor, în timp ce era deja în dificultate. Prin urmare, principiul „prima și ultima dată” nu a fost examinat, iar ajutorul deja acordat nu a fost luat în considerare în calcularea ajutorului pentru salvare.

(128) În decizia sa de inițiere a procedurii din 9 martie 2010, Comisia a oferit Greciei oportunitatea de a-și prezenta observațiile asupra faptului că decizia Comisiei din iulie 2008 privind ajutorul pentru salvare era întemeiată pe informațiile incorecte furnizate de autoritățile elene, potrivit cărora Varvaressos nu beneficiase anterior de ajutor pentru salvare sau de restructurare. În observațiile sale, Grecia a recunoscut acordarea garanției de stat din mai 2007. Totuși, Grecia a susținut că garanția din 2007 nu constituia ajutor de stat (a se vedea considerentul 34 de mai sus). Comisia nu poate accepta argumentele Greciei, deoarece acestea se bazează pe declarații ipotetice și criterii care nu sunt legate de ajutoarele de stat sau denaturează sensul corect al ratingului de credit.

(129) Având în vedere cele de mai sus, decizia Comisiei din iulie 2008 privind ajutorul pentru salvare trebuie să fie anulată.

9. CONCLUZIE

(130) Comisia concluzionează că măsurile de ajutor examinate sunt compatibile cu piața internă dacă se respectă anumite condiții.

⁽²⁶⁾ JO L 124, 20.5.2003, p. 36.

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Decizia Comisiei din 16 iulie 2008 de aprobare a ajutorului pentru salvare notificat în favoarea întreprinderii Varvaessos este anulată ca urmare a furnizării în cursul procedurii a unor informații incorecte, care au fost determinante în adoptarea deciziei, în conformitate cu articolul 9 din Regulamentul (CE) nr. 659/1999.

Articolul 2

Ajutorul pe care Grecia l-a aplicat parțial și intenționează să îl aplice parțial în favoarea întreprinderii Varvaessos S.A., în cuantum de 16,7 milioane EUR, este compatibil cu piața internă, sub rezerva condițiilor prevăzute la articolul 3.

Articolul 3

(1) Planul de restructurare a întreprinderii Varvaessos trebuie să fie aplicat în totalitate.

(2) Începând cu anul 2011, cifra anuală de afaceri a întreprinderii Varvaessos obținută în urma vânzărilor din Grecia trebuie să fie redusă cu 10 % comparativ cu cifra de afaceri din 2009. Această limitare se va aplica pentru anii calendaristici 2011, 2012 și 2013.

(3) Întreprinderea nu va primi niciun fel de ajutor de stat până la sfârșitul anului 2015. Aceasta include finanțările din surse locale, regionale, naționale și UE.

(4) Cele două condiții de mai sus se aplică întreprinderii Varvaessos, tuturor filialelor sale viitoare și oricărei întreprinderi controlate de acționari ai Varvaessos care utilizează capacități de producție (fabrici, linii de producție) aparținând în prezent întreprinderii Varvaessos sau filialelor acesteia. Condițiile rămân în vigoare și în cazul în care întreprinderea Varvaessos este vândută și/sau regrupată într-o persoană juridică diferită sau dacă activele întreprinderii Varvaessos sunt vândute, pentru continuarea exploatării, unei persoane juridice diferite.

(5) În scopul monitorizării conformității cu toate condițiile anterioare, Grecia prezintă Comisiei rapoarte semestriale privind progresele restructurării Varvaessos. În ceea ce privește limitarea vânzărilor, Grecia prezintă Comisiei rapoarte anuale, transmise cel târziu la sfârșitul lunii ianuarie, care conțin situația vânzărilor din anul calendaristic anterior.

Articolul 4

Grecia informează Comisia, în termen de două luni de la notificarea prezentei decizii, cu privire la măsurile luate pentru respectarea acesteia.

Articolul 5

Prezenta decizie se adresează Republicii Elene.

Adoptată la Bruxelles, 14 decembrie 2010.

Pentru Comisie
Joaquín ALMUNIA
Vicepreședinte